

Міністерство освіти і науки України

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Кафедра теорії архітектури

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АРХІТЕКТУРИ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень	третій освітньо-науковий рівень	
Форма навчання	денна, вечірня, заочна	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	191	Архітектура та містобудування
Освітня програма	Архітектура та містобудування	
Програма навчання	дисципліна самостійного вибору аспіранта	
Обсяг дисципліни	5,0 кредитів ECTS (150 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	індивідуальне завдання	
Форми семестрового контролю	залік	

Розробник:

Ковальська Гелена Леонідівна, доктор архітектури, професор,
завідувач кафедри теорії архітектури

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Теоретичні основи архітектури» є складовою освітньої програми доктора філософії (третій освітньо-науковий рівень) галузі знань 19 «Будівництво та архітектура», спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». Дана дисципліна належить до вибіркової частини циклу професійної підготовки «Дисципліни самостійного вибору аспіранта».

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	години	кредити	семестр	
			III	
Всього годин за навчальним планом, з них	150	5,0	150	
Аудиторні заняття, у т.ч.	50		50	
Лекції	10		10	
Практичні заняття	40		40	
Самостійна робота, у т.ч.	100		100	
Підготовка до аудиторних занять	60		60	
Виконання індивідуального завдання	30		30	
Підготовка до заліку	10		10	
Форма підсумкового контролю	-		залік	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є вивчення теоретичних засад архітектури на основі послідовного оволодіння засобами, методами та прийомами дослідницької роботи в галузі архітектури.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, є теоретична та практична підготовка аспірантів з питань:

- Ознайомлення аспірантів з основами сучасних наукових архітектурно-містобудівних досліджень;
- освоєння наукових методів дослідження архітектурних чи містобудівних об'єктів.

Методи навчання: практичний (проекування, побудова діаграм, вправи), наочний (ілюстрації, демонстрації, презентації), словесний (лекція, пояснення, роз'яснення, розповідь, бесіда), робота з книгою (читання, вивчення, реферування, швидкий огляд, цитування, складання плану, конспектування, диспут).

Форма навчання: індивідуальна, групова.

Компетентності аспірантів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Інтегральна Компетентність(ІК)	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі архітектури та будівництва у сфері архітектури та містобудування, дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу інформації, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань. ЗК02. Здатність систематизувати знання та розуміння

	філософських методологій пізнання, ключових засад професійної етики, систем морально-культурних цінностей, толерантності, які базуються на принципах поваги до різноманітності та мультикультурності.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК01. Володіння актуальною інформацією щодо сучасного стану, тенденцій розвитку, проблематики та наукової думки у сфері архітектури та містобудування.</p> <p>ФК05. Здатність до виконання наукових теоретико-методологічних, прикладних і експериментальних досліджень архітектурно-містобудівного середовища, його складових частин і рівнів підпорядкування; володіння методикою викладання у вищих навчальних закладах архітектурного профілю.</p> <p>ФК06. Глибинні знання теоретичних основ архітектури, сучасних тенденцій та перспектив сталого розвитку урбанізованого середовища, регіонального та ландшафтного планування, системних методів аналізу архітектурної типології, моделювання та прогнозування розвитку архітектурної діяльності, процесів і явищ в архітектурі та містобудуванні.</p>
Програмні результати навчання	
	<p>ПРО1. Здатність продемонструвати знання та розуміння філософської методології наукового пізнання, психолого-педагогічних аспектів професійно-наукової діяльності, власний науковий світогляд та морально-культурні цінності.</p> <p>ПРО4. Здатність продемонструвати знання із наукової та професійної підготовки для підтвердження достатнього рівня компетентності у виборі методів наукових досліджень, оцінки їх наукової новизни та практичного значення при вирішенні спеціалізованих завдань у сфері архітектури та містобудування.</p>
	<p>ПРО14. Вміти організовувати та вести науково-дослідну роботу за обраною науковою темою, використовувати різні наукові підходи для проведення дослідження; готувати науково-технічні звіти, оформляти результати досліджень у вигляді наукових статей і доповідей; володіти методикою викладання у вищій школі архітектурного профілю.</p> <p>ПРО15. Розуміти і враховувати теоретичні основи архітектури, сучасні тенденції та перспективи сталого розвитку урбанізованого середовища, регіонального та ландшафтного планування, системні методи аналізу архітектурної типології; розробляти техніко-економічне обґрунтування і бізнес-план наукової розробки та його експертну оцінку, формувати стратегію та менеджмент реалізації проекту, використовувати програмні продукти, комп'ютерні системи та мережі.</p>
	ПРО9. Демонструвати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику, академічну доброчесність, повагу до різноманітності та мультикультурності в поєднанні з володінням передовими методиками викладання у вищій школі і постійним самовдосконаленням професійного та наукового рівня.
	ПРО13. Здатність формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації на основі аналізу літературних джерел, патентних досліджень, повного циклу теоретичних і експериментальних досліджень, проведених за сучасними методиками.

СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин				
	усього	Л	Пр	Лаб	Ср
Змістовий модуль 1. Парадигма теоретичних основ архітектури					
Тема 1. Основні принципи формування архітектурно-просторових структур	6	2			4
Тема 2. Наукові методи дослідження архітектурно-містобудівних проблем	6	2			4
Разом за змістовним модулем 1	12	4			8
Змістовий модуль 2. Методологічні основи наукових досліджень в архітектурі					
Тема 3. Наукові дослідження, як основа роботи архітектора. Основні напрямки наукових досліджень	6	2			4
Тема 4. Структура наукового дослідження аспіранта	6	2			4
Тема 5. Апробація результатів наукового дослідження	6	2			4
Разом за змістовним модулем 2	18	6			12
Змістовний модуль 3. Застосування теоретичних основ архітектури в дисертаційному дослідженні науковця					
Практичні заняття 1, 2. Уточнення об'єкта і предмета дослідження, мети і завдань дослідження	16		8		8
Практичні заняття 3, 4. Уточнення структури роботи. Визначення наукових методів дослідження	16		8		8
Практичні заняття 5. Робота з теоретичною базою відповідно до теми дослідження	12		4		8
Практичні заняття 6, 7. Збір практичного досвіду вітчизняного і зарубіжного	16		8		8
Практичні заняття 8, 9, 10. Підготовка матеріалів для написання статті	24		12		12
Разом за змістовним модулем 3	80		40		40
Виконання індивідуального завдання	30				30
Підготовка до заліку	10				10
Усього годин	150	10	40		100

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№	Тема заняття	К-ть годин
1	Основні принципи формування архітектурно-просторових структур. Розкриваються фундаментальні основи теорії архітектури, основні принципи організації простору	2

2	Наукові методи дослідження архітектурно-містобудівних проблем. Розглядаються загальнонаукові і спеціальні методи проведення архітектурних наукових досліджень.	2
3	Наукові дослідження, як основа роботи архітектора. Основні напрямки наукових досліджень. Аналізується вплив науки на сучасну проектну діяльність. Розкривається сутність напрямків наукових досліджень в архітектурі	2
4	Структура наукового дослідження аспіранта. Розкриваються вимоги до складання вступу і розділів наукового дослідження, особливості формування висновків, складання списку використаних джерел.	2
5	Апробація результатів наукового дослідження: сучасні вимоги. Розглядаються вимоги до написання наукових статей, підготовки доповідей на конференції, складання тез конференцій; особливості написання статей у фахових наукових збірках, у наукометричних наукових збірках та у закордонних виданнях.	2
	Усього годин	10

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Тема занять	К-ть годин
1	Уточнення об'єкта і предмета дослідження, мети і завдань дослідження	8
2	Уточнення структури роботи. Визначення наукових методів дослідження	8
3	Робота з теоретичною базою відповідно до теми дослідження	4
4	Збір практичного досвіду вітчизняного і зарубіжного	8
5	Підготовка матеріалів для написання статті	12
	Усього годин	40

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Навчальним планом не передбачені

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійною роботою передбачено опрацювання лекцій та практичних занять, а також виконання індивідуальної роботи та підготовка до заліку

№	Тема занять	К-ть годин
1	Уточнення об'єкта і предмета дослідження, мети і завдань дослідження	12
2	Уточнення структури роботи. Визначення наукових	12

	методів дослідження	
3	Робота з теоретичною базою відповідно до теми дослідження	12
4	Збір практичного досвіду вітчизняного і зарубіжного	12
5	Апробація результатів наукового дослідження. Підготовка матеріалів для написання статті.	12
6	Виконання індивідуального завдання	30
7	Підготовка до заліку	10
	Усього годин	100

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Усний і письмовий контроль

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Успішність аспіранта оцінюється за допомогою 100-бальної системи.

Поточний контроль:

- відвідування всіх лекцій, активна робота, повний конспект лекцій – 20 балів (по 4 бали за кожну лекцію);

- відвідування всіх практичних занять, виконання самостійної роботи, що задана на практичних заняттях – 50 балів (по 10 балів за кожний блок практичних занять).

Виконання індивідуальної роботи:

- апробація результатів наукового дослідження у вигляді написання наукової статті – 30 балів.

Загальна оцінка складається із суми поточного контролю і індивідуального завдання.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання			Індивідуальне завдання	Сума балів
Змістовні модулі				
1	2	3		
10	10	50	30	100

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у відсотках оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Відсотки підсумкової оцінки	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.
82-89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.

75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок.
67–74		D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків.
60–66	Задовільно	E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
35–59		FX	Кредит не зараховано. Студенту надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1–34	Незадовільно	F	Кредит не зараховано. Студент повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля).

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Теоретические основы архитектуры : учеб. пособие / И. А. Иодо, Ю. А. Протасова, В. А. Сыроева.-Минск : Вышэйшая школа, 2015. 114 с.
2. Білоконь Б.М., Фомін І. О. Наука і творчість в архітектурі. К. Логос. 2006. – 208с
3. Архітектурна типологія громадських будинків і споруд. Підручник/ [Л.М.Ковальський, А.Ю.Дмитренко, В.М.Лях та ін.]; за заг. ред. докт. арх., проф. Л.М.Ковальського, канд. техн. наук, доцента А.Ю. Дмитренка.- К.:ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2017.-481 с.
4. Габрель М. М. Просторова організація містобудівних систем. Київ: А.С.С., 2004. 400 с.
5. Демин Н. М. Управление развитием градостроительных систем. Киев: Будівельник, 1991. 184 с.
6. Сурмин Ю. П. Теория систем и системный анализ: учеб. пособие для вузов. Киев: МАУП, 2003. 368 с.

Допоміжна:

1. Тімохін В.О. Архітектура міського розвитку. 7 книг з теорії містобудування / Тімохін В.О. -К.: КНУБА, 2008. - 629 с.
2. Лаврик Г.І. Основи системного аналізу в архітектурних дослідженнях і проектуванні – К. Будівельник, 1989, - 107с.
3. Фомін І.О. Основи теорії містобудування. – К.: Наукова думка, 1997. – 187с.
4. Ежов В. И., Ежов С. В., Ежов Д. В. Архитектура общественных зданий и комплексов. Киев: Выстка, 2006. 380 с.
5. Иконников А. В. Пространство и форма в архитектуре и градостроительстве. Москва: URSS, 2006. 352 с.
6. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання.

Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с

7. Грищенко Т.Б. Українська мова та культура мовлення. — К., 2005. — 206с.

Інформаційні ресурси

1. <http://library.knuba.edu.ua/>
2. <https://mon.gov.ua/ua>

Розробник

Г. Л. Ковальська

Силабус затверджено на засіданні кафедри теорії архітектури
Протокол № 12 від «22» 05 2020